

Втрату національного колориту спостерігаємо і на прикладі перекладу деяких розмовних експресивно забарвлених фраз. Так, фраза “ти дурний, аж крутишся” перекладається як “a big fool” (великий дурень); “наглушилися самогоняри” – “boozers” (пияки); “оскому жжену” – “I’m itching” (мені не терпиться щось зробити); “від голоду аж в очах рябіє” – “I’m famished” (я зморений голодом); „вишень., як болота” – „lots of cherries” (багато вишень). Вини перекладача тут немає. У сучасному перекладознавстві існує багато різних думок з приводу перекладу таких фраз, прислів’їв, приказок, ідіом тощо. Однак більшість із них зводяться до того, що „треба перекладати їх відповідними виразами своєї мови, якщо вони не мають специфічного національного чи історичного характеру” [5, 282].

Елімінування лакун відбувається і при перекладі назв рослин: “сині сокирки” були перекладені як “the blue poplars” (сині тополі, сині осокори); “петрів батіг” – “vines” (виноградні лози); “рожа собача” – “wild roses” (дикі троянди); “могутній будяк” – “mighty thistle” (могутній чортополох); “гривастий щир” – “dogwood with a long mane” (кизил з довгою гривою); “ряска” – “meadow grass” (М’ятлик луговий). Народні назви рослин з українського тексту замінено в англійському на наукові терміни або на знайомі реципієнту реалії, а саме ті назви рослин, що є елементами рідної для нього культури.

Отже, переклад сприйнятого перекладачем оригіналу є невіддільним від його індивідуального розуміння, суб’єктивно-оціночної інтерпретації, що виявляється у розкритті, поясненні, тобто експлікації тексту, а також невіддільним від наративної стратегії письменника.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
2. Комиссаров В.Н. Эксплицирование как проблема перевода // Проблемы прикладной лингвистики: ТДВК. – М., 1969. – Ч. 1. – 174 с.
3. Кухаренко В.А. Экспликация содержания текста в процессе перевода // Текст и перевод. – М.: Наука, 1988. – 165 с.
4. Набоков В. Комментарий к роману А.С.Пушкина «Евгений Онегин». – С.-П.: Искусство, 1998. – 924 с.
5. Рильський М.Т. Проблеми художнього перекладу // Збір.тв.: У 20 т. – К.: Наук.думка, 1987. – Т. 16. – 600 с.
6. Modern Ukrainian Short Stories. Ukrainian / English Parallel Text/ Edited by George S.N.Luckyj. – Englewood, Colorado: Ukrainian Academic Press, 1995. – 230 p.
7. The Oxford Russian Dictionary. Russian-English. – Oxford – Moscow, 1999. – 612 p.

Marin POSTU (Chisinau, Moldova)

THE DICHOTOMY «JE-NOUS» IN PROUST’S NARRATIVE DISCOURSE

One of the purposes of Proust narrative discourse is to offer to his reader a way/moyen to read himself, as it is mentioned in the last part of *A la recherche du temps perdu*, *Temps retrouve*:

«Car ils ne seraient pas, selon moi, mes lecteurs, mais les propres lecteurs d'eux même [...] mon livre grâce auquel je leur fournirais le moyen de lire en eux même» 1, p.2390]. In the same context Paul de Man observed that: »For the reader, this narration should symmetrically reflect them each other like in the mirror where they could be able to change their places without any alteration» [2, 85].

So it is necessary for critics to analyze this moyen, in order to see how it works, or worked, in touching with contemporary reader, in the communicative relation: Emitter-Receiver. Narrowing our question, we have the old problem of identification the instance named «JE»: hero, narrator, implied author, autobiographical author, signer or any body else. A nowadays reader (as me) knows that the instance which is presenting itself as «JE» is mere a novel character, a fiction, encoding a message. Even Proust himself said: «The character that says «I» am not I, it is an other, a character» [3]. The difficulty comes out when we find/read in the same phrase or sentence two telling instances: JE and NOUS. Then I, as a reader, am in right to ask myself a formalist question: who is telling? What reason for?

Let analyze one of much sentences of this kind. The method is suggested by Valeri Tiupa and consists of segmenting text in discursive events, according to reader's point of view [4, p.24-25]. An event is something that happened but could have happened in another way (Paul Ricoer). The sentence is from *La Prisonniere* and is in French, the original language it was written.

[1] Je (1) me déshabillais, je (1) me couchais

[2] et Albertine assie sur un coin du lit, nous (1) reprenion notre partie ou notre conversation interrompue de baisers;

[3] et dans le désir qui seul nous (2) fait trouver de l'intèret dans l'existence et le caractere d'une personne, nous (2) restons si fideles a notre nature, si en revanche nous (2) abandonnons successivement les differents etres aimès tour a tour par nous (2),

[4] qu'un fois, (2je)m'apercevant dans la glace au moment ou (3j)'embrassais Albertine en l'appelant «ma petite fille», l'expression triste et passionnée de mon propre visage, {pareil à ce qu'il eut été autrefois auprès Gilberte dont le (2je)ne me souvenais plus, à ce qu'il serait peut-être un jour auprès d'une autre si jamais je(4) devais oublier Albertine}* , (2je) me fit penser qu'au-dessus des considération de personne

[5] (l'instinct voulant que nous(2) considerions l'actuelle comme seule véritable)

[6] je(5) remplissais les devoirs d'une dévotion ardente et douloureuse dédiée comme une offrande à la jeunesse et à la beauté de la femme. [1, *La prisoniere*, p.1659]

[1], [2]-imparfait, [3]-present, [4]-passive voice in past (reflecting in the mirror), [5]-subjunctif present, [6]-imparfait.

We have 5 kinds of different «je» and 2 different «nous», both as narrators. Let summarize them:

Narrator-JE: (1)- a hero-in-act, (2)- a passive form of je, (3)-a hero image reflected by the mirror, (4) a future mask of the hero, (5)- a symbolic-masculine hero;

Narrator-NOUS: (1) – je +Albertine, (2)=???

Let's guess who is this «Nous» and what is his function in the text. «Nous» tells his experience only in present tense, so in a posterior time of happened related events by «je». That's make us consider «Nous» more authentically, a truth teller, like the ancient tragedy chorus (e.g. see the tragedy of Sofocle). According to Wayne C. Booth «in tragedy there is usually a chorus, a friend or even a forthright villain to speak the truth in contrast (n.n.-PM) to the tragic mistake of the hero» [5, p.277].

We have as a first kind of functions, according to Booth a contrast between je-nous, or an antithesis in which «je » is always ready to failure, «nous» never fails. So it was necessary

to introduce «nous» to hold the balance between the distant-lost «je» and present-recovered «nous».

Another relation may be: «je» is a part of «nous» in contiguity rapport. There is a metonymy, but one in two faces.

Oswald Ducrot observed: «the form usually called as plural 1st person pronoun we, does not denote the teller +any body else, but constitute a group from which the teller says he is a part of» [6, 471].

G.Genette has described the metonymy as a method of Proust's writing. In the article Metonymy of Proust [7, 303] Genette argued that the affective memory is a working metonymy. Or, «je» is telling his story never forgetting about he is a part of «nous». On reverse, «nous» as an instance knows about his relatives composed from a lot of «je».

We can treat «nous» equal to «je», or the same «je». So we have a metaphor: nous is je. It a little difficult to say which «je», but sure he is close to the implied author. On the other hand je=nous might be interpreted as «nous is a false mask/voice of je».

Taking all these in consideration, I think that there is a word game, built in a persuasive purpose in order to make confusion for the reader. It is a game as a confusion close to truth. Even the narrator is confused, lost in a searching process of his identity. A form of such game is the chiasmus. We have two items to appreciate «je» and «nous»:

1. according to teller experience: je is empirical, sure of his experience – nous tells in abstract way, is nor sure;

2. according to the credibility of discourse: je is searching himself in past – nous is telling in present, more credible.

je is empirical, sure of his experience X nous tells in abstract way, is nor sure

je is searching himself in past nous is telling in present, more credible.

As a conclusion. A reader of Proust's narrative discourse knows that every kind of «je» is a fiction, is a character, but he is unable to say is he or not a part of «nous». For this reason he has to read this book as he is looking in a mirror, just asking himself: who of this «je»-s am I? Let see once again the range of pronouns from the phrase above: je(1)-nous(1)-nous(2)-je(2)/ je(3)- je(4)- je(5). It seems that «nous» is in the middle of a circle made up from different kinds of fictional «je» and he is guiding the reader's point of view to a real «je» for identification. That is Proust's idea.

Literature:

1. Proust Marcel. A la recherche du temps perdu. Temps retrouvé. Edition Gallimard, 1999, (edition en un volume sous la direction de Jean Yves Tadie)(2408 pp)
2. Пол де Ман. Аллегория чтения. Фигуральный язык Руссо, Ницше, Рилке и Пруст.- Екатеринбург, 1999.
3. In «Temps», 13.11.1913, apud Prus Elena. Poetica modalitatii la Proust.-Chisinau, 1998, p. 120.
4. Тюпа Валерий. Очерк современной нарратологии// In Критика и семиотика, Выпуск 5, Новосибирск, 2002.
5. Booth Wayne C. Types of narration In In approaching to the novel. Materials for a poetics (edited by Robert Schols).-San Francisco, 1961.
6. Ducrot O., Shaeffer J.-M. Noul dictionar enciclopedic al stiintelor limbajului.-Bucuresti: Ed.Babel, 1996.
7. Genette Gerard.Figuri. (Selectie, traducere si prefata Angela Ion si Irina Mavrodin). – Bucuresti: Ed.Univers, 1978.